

Harmonizácia daňového práva v Európskej únii

Harmonization of EU tax law

Sandra Ristveyová

<https://doi.org/10.33542/VSS2022-1-06>

Abstract

The article entitled "Harmonization of tax law in the EU" deals with the issue of harmonization of tax liability in the European Union, while the thesis analyzes taxes in the European Union and develops the harmonization of individual taxes. Harmonization is implemented in the area of taxes and indirect taxes. The objectives enshrined in the EU Treaties are achieved through other legislation. In general, the Directive sets out, as a legal act, the objectives to be achieved by the EU Member States. The article contains the most current directives concerning the harmonization of value added taxes. We confirmed the theoretical control and implementation of the EU into the legislation of the Slovak Republic for accidental interventions of the European Union. Analysis of individual deadlines and implementation of confirming work objectives and analysis of harmonization processes in the field of control and determination of taxes, as well as harmonization of processes in the field of tax administration, in EU conditions and their impact on the control of orders in the Slovak Republic.

Keywords: tax harmonization. European Union. Legal and tax obligations

Úvod

Jankú (2002) tvrdí, že Európska únia je postupne budovaná na základe zmlúv medzi štátmi. Súčasná Európska únia (ďalej EÚ) je výsledkom procesu utvárania politických a právnych úmyslov rôznymi európskymi štátmi. Vznikla na podnet hospodárskej jednoty za účelom dosiahnutia dokonalejšieho organizačného útvaru. Ak sa chce stať krajina súčasťou Spoločenstva, musí o to požiadať a musí byť na to pripravená. Príprava spočíva uvedomením si, že:

1. Prístup do Európskeho spoločenstva je úplný, nie je žiadna výnimka;
2. Prístupom zároveň dáva krajina súhlas s prijatím celého systému Spoločenstva;
3. Ide o prístupenie ku všetkým trom Spoločenstvám tvoriacim Európske spoločenstvo;
4. Prístup je definitívny a neodvolateľný (Jankú 2002).

Cieľom EÚ je umožniť občanom študovať, žiť, pracovať, nakupovať a stráviť dôchodok v ktorejkoľvek krajine EÚ a využívať výrobky z celej Európy. Na tento účel sa zabezpečuje voľný pohyb tovarov a služieb, kapitálu a osôb na jednotnom vnútornom trhu EÚ. Tým, že

odstraňuje technické, právne a byrokratické prekážky umožňuje zároveň EÚ občanom aj slobodne obchodovať a podnikat'. Niektoré prekážky v rámci jednotného trhu naďalej pretrvávajú, a vtedy sa EÚ snaží ďalej harmonizovať v oblastiach ako sú:

- fragmentované daňové systémy jednotlivých krajín;
- oddelené vnútroštátne trhy týkajúce sa finančných služieb, energetiky a dopravy;
- zložité predpisy ohľadom uznávania odborných kvalifikácií; rozmanité pravidlá, normy a postupy (týkajú sa oblastí elektronického obchodu v jednotlivých krajinách EÚ).

Csach a kol. (2018) usudzujú, že významným procesom, ktorý vplýva aj na oblasť medzinárodného práva procesného a súkromného na Slovensku, je práve europeizácia tohto odvetvia. Pokladajú ho za proces, kedy medzinárodné právo súkromné, ktoré je vnútroštátnou právnou úpravou sa stáva predmetom regulácie právnymi aktmi vydanými EÚ, a tým dochádza k unifikácii medzinárodného práva súkromného a procesného v danej zemepisnej oblasti.

1. Genéza snahy o zladenie daňových systémov členských krajín v Európskej únii

Široký (2018) výstižne popisuje obdobie Rímskych dohôd a v podstate až do polovice 60-tych rokov dvadsiateho storočia, kedy mali zakladajúce štáty Európskej hospodárskej spoločnosti nesúmerné a v samotnej podstate úplne rôznorodé daňové systémy. Genézu daňových systémov môžeme rozdeliť do piatich období, ktoré sú nasledujúce: 1. Obdobie do roku 1967 – Rada ministrov Európskeho hospodárskeho spoločenstva (ďalej EHS) (9. februára 1967) sa rozhodla prijať harmonizáciu nepriamych daní v Spoločenstve, prijali zásadu systému dane z pridanej hodnoty a prvý strednodobý program hospodárskej politiky, kde sa definujú ciele hospodárskej politiky Spoločenstva na nasledujúce roky a stanovuje sa harmonogram ich realizácie (Đurinová 2012). V tomto období Široký (2018) spomína Francúzsko, ktoré ako jediné uplatňovalo dane z pridanej hodnoty. Iné štáty ako sú Taliansko, Holandsko, Nemecko, Luxembursko a Belgicko mali kaskádovitý systém daní z obratu, môžeme ich nazvať tiež tzv. predajné dane. Avšak duplicitný systém výberu daní nemohol zabezpečiť daňovú neutralitu. V tomto prípade je daň z obratu vyriešená kumulatívnym spôsobom, a to tak, že výrobca produktu zaťaží svoj produkt práve sadzbou dane z obratu, ale nie je mu zaplatená daň z obratu týkajúca sa jeho vstupu. V spojitosti s priamymi daňami existovala približne podobná štruktúra daní z dôchodkov (Taliansko však nemalo oddelenú legislatívu daní zo zisku firiem a osobných dôchodkových daní, ostatných 5 členských štátov áno). V tomto období si členské štáty boli vedomé výrazných disproporcií daňových systémov, legislatíva bola súčasťou „zakladateľských zmlúv“ a slúžila na vytvorenie predpokladov k spoločnej koordinácii a harmonizácii daní. Aj napriek snahám nastalo obdobie stagnácie tak ako v oblasti harmonizačných tendencií i samotnej finančnej politiky. Celé toto obdobie trvalo až 10 rokov. Druhým obdobím je obdobie 60-tych rokov – konkrétne rok 1967, stal sa prelomovým, a to

z dôvodu rozhodnutia zaviesť v každom štáte povinne systém daní z pridanej hodnoty. K tomu sa dospelo dňa 1.1.1973, avšak všetky novo prijaté členské štáty mali výnimku, ktorá utkvela v stanovení prechodnej doby, kedy musí na systém daní z pridanej hodnoty štát prejsť. A teda tento proces harmonizácie daní sa veľmi rázne posunul práve v roku 1977, a to schválením jednotnej platformy pre výpočet daní z pridanej hodnoty. Babčák (2015) k zavedeniu spoločnému systému DPH pripisuje dôležitý význam Šiestej smernici Rady 77/388/EHS zo 17. mája 1977, ktorá už ale neplatí, je nahradená smernicou 2006/112/ES. Obdobie 80-tych rokov sa vyznačuje známou publikáciou Biela kniha Dokončenia vnútorného trhu (1985), ktorá predpisovala daňovým systémom všetkých členských štátov, aby podporili a zabezpečili prosperitu podnikateľom. Takisto aby podporili vnútorné investície a zamestnanosť a zaistili, aby sa nevytvoril priestor pre nelegálne daňové operácie, a to prostredníctvom neplatenia daní a daňových podvodov. Jankalová a Jankal (2009) zahŕňajú do obdobia 80-tych rokov Delorovu správu, tzv. hotovú správu, ktorú predložil pracovný výbor Spoločenstvu 17. apríla 1989. Dokument mal veľký úspech a bol zaradený medzi Stratégie Európskej hospodárskej a menovej únie. Z pohľadu tohto dokumentu Európska únia aplikuje voľný pohyb osôb, tovaru, služieb a kapitálu, kde platia fixne výmenné kurzy medzi menami a s jednotnou menou (ale to len za predpokladu spoločnej peňažnej politiky a dosiahnutia vysokého prepojenia hospodárskych politík). 1.1.1993 sa zaviedol jednotný vnútorný trh, kde sa zaistil bezpečný voľný pohyb tovaru, služieb, osôb a tiež kapitálu. Nazývame ich tiež štyri slobody. V tejto dobe boli prijaté daňové opatrenia súvisiace s jednotným vnútorným trhom, ktoré sa týkali len nepriameho zdanenia. A snahy o zaistenie maximálne dvoch sadzieb dane z pridanej hodnoty neboli v praxi v tomto období nikdy naplnené. V roku 2004 vstúpilo do Európskej únie ďalších 10 štátov, 1.1.2007 vstúpilo Bulharsko a Rumunsko a 1.3.2013 Chorvátsko. Následne došlo k výraznému rozšíreniu územia rozlohy EÚ, tiež k rozšíreniu potenciálu podnikateľských subjektov a k nárastu ich vzájomných vzťahov (Široký 2018).

1.2 Príčiny spolupráce a harmonizácie v oblasti daní

Zodpovedať na otázku ohľadom príčin spojených s harmonizáciou daňových systémov nie je ľahké. Historický vývoj štátnosti každého štátoprávneho záväzku vplýva na samotnú harmonizáciu daní, tvrdí Babčák (2015).

Medzi jednotlivé príčiny zaraďuje Babčák (2015):

1. Absenciu právneho základu pre harmonizáciu priamych daní – tak je to v primárnom vzťahu k nepriamym daniam. Príkaz na harmonizáciu priamych daní nikdy nebol v zakladateľskej zmluve sformulovaný;
2. Režimy zdaňovania skrz priame dane nemajú taký výrazný negatívny dopad na obchod medzi členskými štátmi;
3. Obavu členských štátov zo straty svojej daňovej suverenity;

4. Potrebu zmeniť prístup k potrebám verejného sektora;
5. Potrebu zmeniť úlohy štátu v ekonomike;
6. Vzdanie sa svojej štátnej suverenity vo vzťahu k nepriamym daniam;
7. Psychologické faktory (týka sa aspektov daňovej morálky);
8. Existujúce rozdiely v účtovných systémoch v jednotlivých členských štátoch EÚ.

2. Harmonizácia a koordinácia v oblasti priamych daní

Harmonizácia zo sémentického hľadiska znamená akt uvádzania do súladu (harmónie). Vo vzťahu k problematike daní vyjadruje proces zblížovania (zosúladenia) jednotlivých daňových systémov uplatňovaných v členských štátoch Európskej únie. Obsahom daňovej politiky EÚ sa teda stáva harmonizácia daňových systémov členských štátov (Babčák a kol. 2012). Právomoc zdaňovať je v rukách členských štátov, pričom EÚ má iba limitované právomoci.

Najznámejšie funkcie harmonizácie priamych daní sú:

- Zamedzenie dvojitého zdanenia (rozhodcovské konanie)
- Agresívne daňové plánovanie;
- Mechanizmy riešenia sporov týkajúcich sa zdanenia;
- Spoločný systém zdaňovania uplatňovaný v prípade materských spoločností a dcérskejších spoločností v rozličných krajinách EÚ;
- Boj proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam právnických osôb;
- Zdaňovanie výplat úrokov a licenčných poplatkov medzi združenými spoločnosťami (Dane 2021).

3. Harmonizácia v oblasti obratových daní - Daň z pridanej hodnoty

Daň z pridanej hodnoty (DPH) je jedným zo základných prvkov daní, tvrdí Aleksandrovna (2016). Ide o systém dvoch úrovní – vnútroštátnej a európskej, pretože má priamy vplyv na medzinárodný obchod. DPH bola zavedená po prvýkrát vo Francúzsku, konkrétne v roku 1954, bola považovaná v tom čase za dodatočnú daň z obratu, bez osobitného významu pre daňové systémy. Široký (2018) dopĺňa, že v období podpisovania Rímskych zmlúv boli systémy nepriamych daní v členských štátoch rôzne, šlo o kaskádovitý systém daní z obratov. Pri malom prepojení národných ekonomík bolo sčasti jedno, aký typ priamej dane si zvolil členský štát.

3.1 Charakteristika daní z pridanej hodnoty v krajinách Európskej únie

Autor Savic (2016) charakterizuje sadzbu daní ako jeden z najdôležitejších podmienok fungovania každej dane. Sadzby dane z pridanej hodnoty sú jedinečné a vyjadrené

v percentách. Základná charakteristika dane z pridanej hodnoty je vo väčšine prípadov existencia dvoch druhov daňových sadzieb, a teda všeobecných a znížených (špeciálnych) daňových sadzieb. Každá krajina reguluje otázku počtu a výšky daňových sadzieb. V Európskej únii je táto otázka veľmi špecifická, pretože na úrovni únie sú definované základné rámce, ktoré sú vymedzené jednotlivými členskými štátmi. Podľa Širokého (2018) je podstatou dane z pridanej hodnoty zdanenie pridanej hodnoty, tzn. hodnoty tovaru a služby, ktorú si platca dane pridáva k hodnote nakúpenej komodity. Mechanizmy daní odstraňujú duplicitu, tzn., že na tovar alebo službu, ktorú sme si už raz zakúpili sa ďalšia daň neuvaluje. Daň bola zaplatená v cene tovarov a služieb. Súdny dvor EÚ definuje daň z pridanej hodnoty nasledovne:

1. Obecná daň zo spotreby aplikovanou na tovar a služby (postupne, až do fázy predaja a vrátane neho);
2. Daň priamo úmernou k cene tovaru a služieb (nie je závislá na počte uskutočnených transakcií - od výroby a distribúciu až ku konečnému predaju);
3. Daň vybraná až vtedy, keď už bola odrátaná z tovaru a služieb na vstupe (pri výrobe resp. pri distribúcii) (Široký 2018).

4. Implementácia nariadení EÚ do právneho poriadku SR

EÚ je navonok silno orientované integračné zoskupenie a súčasne disponuje najväčším jednotným trhom vo svete. Vzniknutý voľný obchod medzi členskými štátmi bol jedným zo základných princípov vzniku Európskej únie. Vďaka tomu sa otvorili možnosti medzinárodného obchodovania, čo prepojilo celý svet v jeden. V rokoch 1999 až 2010 sa zahraničný obchod EÚ zdvojnásobil a v súčasnosti predstavuje viac ako 30 % hrubého domáceho produktu EÚ (HDP). Európska únia zodpovedá za obchodnú politiku členských krajín a pravidelne rokuje o príslušných dohodách (Dane 2021).

EÚ nemá priamy vplyv na výber daní ani určovanie daňových sadzieb. Výšku dane, ktorú každý občan platí, ako aj spôsob použitia vybraných daní, určuje vláda konkrétneho štátu. EÚ ale dohliada na vnútroštátne daňové predpisy – najmä na tie, ktoré sa týkajú obchodných a spotrebiteľských politík EÚ. Cieľom je:

- zabezpečiť voľný pohyb tovarov, služieb a kapitálu v rámci EÚ (na jednotnom trhu);
- zabezpečiť, aby sa daňovými pravidlami nediskriminovali spotrebiteľia, pracovníci ani podniky z iných krajín EÚ;
- zabezpečiť, aby podniky v jednej krajine nemali nespravodlivú výhodu vo vzťahu ku konkurentom v iných krajinách (Babčák 2015).

Jej vplyv môžeme vidieť v aplikácii procesných právnych predpisov v zákonoch SR preverovaných dňa 11.9.2021 [online] na webovom portáli www.financnasprava.sk. Nasledovne uvádzame zverejnený Zoznam vnútroštátnych procesných právnych predpisov.

Ide o pôvodné a konsolidované znenia právnych predpisov, ktoré sú účinné v ich aktuálnej časovej verzii:

1. Zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
2. Zákon č. 442/2012 Z. z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní v znení neskorších predpisov;
3. Zákon č. 466/2009 Z. z. o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
4. Vyhláška č. 378/2011 Z. z. o spôsobe označovania platby dane a v znení neskorších predpisov.

Slovenská republika má z členstva v EÚ okrem práv a povinností aj potrebu aktívneho zapojenia sa do mechanizmov rozhodovacích procesov na úrovni EÚ. Získava tak výhody plynúce z členstva v EÚ, no súčasne zabezpečuje od okamihu vstupu do EÚ plnenie záväzkov, ktoré vyplývajú z práva aj prostredníctvom implementácie európskeho práva vnútroštátnymi orgánmi. Európska únia nesie zodpovednosť za prípadné porušenia práv a vďaka svojim orgánom zisťuje možné porušenia práv na základe vlastného vyšetrovania alebo sťažností obyvateľov, podnikov a iných zainteresovaných strán. Implementáciu európskeho práva vnútroštátnymi orgánmi jednotlivých členských krajín pritom možno pokladať za spôsob implementácie záväzkov (povinností) vyplývajúcich z členstva v EÚ (Michalík 2014).

Harmonizácia priamych daní sa prv javila omnoho jednoduchšia ako harmonizácia nepriamych daní, rôzne štúdie však poukazujú najmä na zložitosť harmonizácie práve priamych daní. Celý proces v tejto oblasti komplikujú svojím prístupom niektoré členské štáty, ktoré sa obávajú, že v dôsledku harmonizácie priamych daní stratia časť príjmov do štátneho rozpočtu. Zátkroky do systémov priamych daní vnímajú ako obmedzovanie národnej suverenity. Keďže otázka priamych daní patrí medzi oblasti, pri ktorých sa legislatíva EÚ odsúhlasuje jednohlasne, je zjavné, že harmonizácia je tu možná len v minimálnej miere. Najvýraznejšie zmeny podľa Ďurinovej (2012) v procese harmonizácie priamych daní nastali v 90tych rokoch. Ich úlohou bolo vyriešiť problémy súvisiace s väčším prepojením spoločností a trhov. Tým sa vytvorili priaznivejšie ekonomické podmienky na medzinárodnom trhu. Okruh zdaňovania spoločností podporoval princíp slobodného pohybu a voľného etablovania, a tiež eliminoval škodlivé daňové konkurovanie medzi krajinami (Ďurinová 2012).

V súvislosti s krízou od roku 2008 sa pozornosť sústredila na boj proti vyhýbaniu sa daňovej povinnosti a na rovnomerné zdanenie podnikov. Tým sa dosiahla okrem iného väčšia transparentnosť, o čom svedčí balík opatrení na zlepšenie transparentnosti z marca 2015, ktorý zahŕňa smernicu Rady o automatickej výmene informácií o záväzných stanoviskách medzi členskými štátmi (smernica (EÚ) 2015/2376) a oznámenie o daňovej transparentnosti na účely boja proti daňovým podvodom a daňovým únikom. V rovnakom roku Komisia schválila

akčný plán na spravodlivé a účinné zdaňovanie podnikov v Európskej únii, v ktorom sa počítalo s reformou rámca zdaňovania podnikov v EÚ s cieľom bojovať proti zneužívaniu daní. V januári 2016 Komisia predložila balík opatrení na boj proti daňovým únikom, ktorý zahŕňal návrh smernice Rady o boji proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy dosah na fungovanie vnútorného trhu (prijatý v júli 2016). V apríli 2016 Komisia navrhla zmenu a doplnenie smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie informácií o dani z príjmu určitými podnikmi a pobočkami. Dokument poukazuje na nadnárodné podniky a nabáda ich, aby zverejňovali určité časti informácií predkladaných daňovým úradom. V júni 2017 Komisia navrhla nové pravidlá transparentnosti pre sprostredkovateľov (napr. konzultačné firmy, banky, právnikov, daňových poradcov), ktorí navrhujú alebo ponúkajú potenciálne škodlivé daňové plány. Tento návrh Rada prijala v máji 2018. Rada v decembri 2017 zverejnila historicky prvý zoznam EÚ obsahujúci nespolupracujúce jurisdikcie (Dane 2021).

4.1 Aktuálne dianie a súčasné problémy EÚ v oblasti správy daní

Aj v roku 2021 sa Európska únia musela zaoberať zdaňovaním podnikov s cieľom podporiť silný a efektívny systém zdaňovania. Predložené návrhy mali presadzovať lepšie a efektívnejšie odhaľovanie rôznych daňových únikov a zabezpečovať tak spravodlivé zdanenie, existenciu právnických osôb bez minimálnej podstaty a ekonomickej činnosti. Hovoríme o takzvaných „schránkových subjektoch“. Možno konštatovať, že neželané daňové praktiky sú stále súčasným problémom Európskej únie v oblasti správy daní. Z tohto dôvodu Európska komisia navrhuje novú smernicu s názvom ATAD3, s jasným a konkrétnym zámerom – zabrániť vzniku fiktívnych subjektov. Cieľom smernice je riešiť cezhraničné praktiky vyhýbania sa daňovým povinnostiam a daňové úniky vytvorením jedného právneho rámca (Kačaljak 2021). Európska komisia navrhla pravidlá tak, aby zaviedli spoločný test vo všetkých členských štátoch Európskej únie. Ak nastane isté porušenie, spôsobí to stratu určitých daňových výhod. Zámerom navrhnutých pravidiel je zvýšiť transparentnosť v súvislosti s využívaním fiktívnych subjektov pre daňové úrady s efektívnejšími protokolmi na výmenu informácií. Európska komisia taktiež navrhla predpoklady, na základe ktorých sa určí či subjekt spadá do kategórie fiktívnych subjektov. Spomínané predpoklady by mali byť uvedené v troch testovacích okruhoch, ktoré sa majú zamerať na činnosť daných podnikov. Návrh v súčasnej podobe bude mať dopad len na spoločnosti v rámci EÚ. Nové pravidlá by mali byť implementované do národných legislatív najneskôr do 30. júna 2023 a účinné by mali byť od januára 2024 (Finančná správa 2022).

Záver

Národné daňové systémy musia byť v súhre so základnými hodnotami a princípmi Európskej únie, nesmú byť diskriminačné a nesmú narušovať voľný pohyb osôb, tovaru, služieb,

kapitálu a slobodu usadiť sa. To, že členský štát si nemôže uplatňovať iné daňové pravidlá na občanov, firmy, tovar, kapitál z iných členských štátov sme sa uviedli v príspevku. Hlavnými cieľmi daňových iniciatív EÚ sú zlepšenie fungovania jednotného trhu, odstránenie prekážok vyplývajúcich z existencie 27 národných daňových systémov, zvýšenie konkurencieschopnosti európskych firiem, zlepšenie spolupráce národných daňových úradov a boj proti daňovým podvodom, ktoré ochudobňujú štátne pokladne členských štátov o miliardy eur ročne. Vďaka opatreniam zo strany EÚ sa posúva medzinárodný obchod na úplne inú úroveň.

Sumarizáciou, analýzou a syntézou sme dospeli k záveru, že potreba harmonizácie vyplýva v prvom rade z praktickej aplikovateľnosti – miera tohto konceptu a jeho cezhraničný charakter pri praktickom uplatňovaní vyžaduje potrebu štandardizácie postupov voči všetkým daňovým subjektom vo všetkých členských štátoch. V otázke zdaňovania sa tak postupne naplňujú najdôležitejšie ciele, a to bezproblémové fungovanie jednotného trhu, stabilita daňovej kapacity členských krajín a podpora rastu zamestnanosti (Aleksandrova 2016).

Literatúra

2/MZ/2019/I - Informácia o novele zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov v oblasti cezhraničných daňových vzťahov [online] 2022 [cit.2022-05-17] from: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Dane/Noviny_leg/Nepriame_dane/2019/2019.12.06_medz_zdan.pdf.

ALEKSANDROVA A. 2016. *European tax practice in VAT application – analytical aspects*. In Narodnostopanski archiv. ISSN 2367-9301, 2016, roč. 69, č. 4, s. 10.

BABČÁK, V. 2015. *Europeizácia slovenského daňového práva (skutočnosť a vízia)*. In Ius et Administratio. [online] [cit. 2021-12-18]. Dostupné z: http://iusetadministratio.eu/wp-content/Zeszyty_naukowe/2015/1_2015/1_2015_1_Vladimir%20Babcak.pdf.

BABČÁK, V. a kol. 2012. *Finančné právo na Slovensku a v Európskej únii*. Bratislava: EUROKÓDEX, s.r.o. ISBN 978-80-89447-86-2.

CSACH, K. a kol. 2018. *Úvod do štúdia medzinárodného práva súkromného a procesného*. Bratislava: Wolters Kluwer SK. ISBN 978-80-8168-783-9. Dane. [online] 2021 [cit.2021-01-01] from: https://europa.eu/european-union/topics/taxation_sk

Dane. *Na ceste k spravodlivému, účinnému zdaňovaniu podporujúcemu rast*. [online] 2020 [cit.2020-01-01] from: https://europa.eu/european-union/topics/taxation_sk
Dôvodová správa k zákonu č. 442/2012 Z. z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. [online] 2021 [cit.2021-02-24] from: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=467438>

Dôvodová správa k zákonu č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. [online] 2021 [cit.2021-02-23] from: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=442075>

Dôvodová správa k zákonu č. 466/2009 Z. z. o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 76/2007 Z. z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. [online] 2021 [cit.2021-02-24] from: <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=359409>

ĐURINOVÁ, I. 2012. *Vybrané prvky daňovej techniky v kontexte zdaňovania príjmov v krajinách EÚ*. In: Národnohospodárske otázky. [online]. 2012, roč. 20, č. 3 [2021-03-14]. from: https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2012/3-2012/04_biatec12-3_durinova.pdf

História Európskej únie – 1967. [online] 2021 [cit.2021-02-11] from: https://europa.eu/european-union/about-eu/history/1960-1969/1967_sk

HUBA, P. a kol. 2016. *Medzinárodné daňové úniky a metódy ich predchádzania*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. ISBN 978-80-8152-403-5.

JANKŮ, M. 2002. *Evropská unie – právní systém*. Praha: Computer Press. ISBN 80-7226-806-6.

KAČALJAK M., 2021. *Dane a účtovníctvo v praxi*. Vyvolané investície a daň z pridanej hodnoty. DPH v praxi 7-8/2021. ISSN 1339-1658 (online).

MICHALÍK, P. a kol. 2014. *Kvalitnejšia implementácia európskej legislatívy ako základný predpoklad sociálno-ekonomického rozvoja SR: národný projekt*. Centrum vzdelávania ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, 2014. 5-6 s. Priame dane. [online] 2019 [cit.2021-12-09] from: <https://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/2101.html>

SAVIC S. 2011. *ОРЕКЕ СТОПЕ – АДМИНИСТРАТИВНИА СПЕКТИ*. In Европско законодавство. ISSN 1451-3188, 2011, roč. 10, s. 51.

Smernica Rady (EÚ) 2015/2376 z 8. decembra 2015, ktorou sa mení smernica 2011/16/EÚ, pokiaľ ide o povinnú automatickú výmenu informácií v oblasti daní.

Smernica Rady 77/799/EHS z 19. decembra 1977 o vzájomnej pomoci príslušných orgánov členských štátov v oblasti priamych daní a dane poisťnej prémie v znení smernice Rady 79/1070/EHS zo 6. decembra 1979, smernice Rady 92/12/EHS z 25. februára 1992, smernice Rady 2003/93/ES zo 7. októbra 2003, smernice Rady 2004/56/ES z 21. apríla 2004, smernice Rady 2004/106/ES zo 16. novembra 2004 a smernice Rady 2006/98/ES z 20. novembra 2006.

ŠIROKÝ J. 2018. *Daně v Evropské unii*. Praha: Vydavatelstvo Leges. ISBN 978-80-7502-274-5.

Vyhláška č. 378/2011 Z. z. o spôsobe označovania platby dane v znení neskorších predpisov.

Základné informácie o ECB. [online] 2021 [cit.2021-02-11] from: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/html/index.sk.html>

Zákon č. 442/2012 Z. z. o medzinárodnej pomoci a spolupráci pri správe daní v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 466/2009 Z. z. o medzinárodnej pomoci pri vymáhaní niektorých finančných pohľadávok a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 563/2009 Z.z. o správe daní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Adresa autora

Mgr. Sandra Ristveyová

ID ORCID: 0000-0003-2857-4949

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Filozofická fakulta

Moyzesova 9, Košice

Email: sandra.ristveyova@student.upjs.sk